Honnan jön a jó könyv?

Szerény tábla hirdeti a kis utcában a *Misztótfalusi* könyv-, zeneműkiadó és terjesztő szövetkezetet. A helyiség sem nagy, nem hemzsegnek benne az irodakisasszonynak, de jó pár könyvespolcon annál több a jó könyv. A jó könyvnek pedig becsülete van. Sok munkája van a szövetkezet vezetőjének, *Szij* Rezsőnek. Mellesleg, de nem mellékesen, szórványgondozó volt és ma is az. Szép gyülekezet hirdeti munkáját s a sárvári Rába szövetkezet, amit ő alapított, ma is él és virágzik. De dolgozik a népi kollégium is Sárváron, amelynek szervezése és vezetése ugyancsak az ő nevéhez fűződik.

Egymásután szedjük le a polcokról a Misztótfalusi kiadványokat. Egyik szebb és jobb, mint a másik. Úgy sejtjük, nem ok nélkül nevezték el a szövetkezet Misztótfalusi Kis Miklós nevéről. Meg is kérdezzük:

— Persze, hogy nem ok nélkül választottuk ezt a nevet a szövetkezet címének — válaszol Szij Rezső. — Misztótfalusi Kis Miklós a tizenhetedik század második felében élt s mindmáig a leghíresebb magyar betűművész és könyvkiadó volt. Arra törekedett, hogy abban a korban, amikor a betevő falat megszerzése, az adó fizetése sokkal fontosabb volt a szegény népnek, mint a könyv, olcsó és jó könyvvel lássa el a magyar népet. A debreceni vásáron sokan állták körül aranyos bibliáit és szép kiállítású könyveit, de csak kevesen tudtak vásárolni.

— *Ma sem sokkal különb a helyzet* — vetjük közbe.

— Éppen azért a Misztótfalusi név kötelezi a kiadót. Jó könyv az a könyv, ami nélkül a nép nem élhet. Ismernie kell, hogy tartalma, szépsége, tanulsága beleépüljön mindennapi életébe. A magyar parasztságról és a haladó értelmiségről van szó elsősorban. Ezek számára adunk ki olyan könyveket, amelyek látókörét, műveltségét és irodalmi ízlését fokozzák. A könyvnek természetesen szépnek kell lennie, a szép kiállítás nem feltétlenül drágítja a könyvet.

— *Mégis hát, miért drágák a könyvek?*

— Nem a könyvek drágák, hanem a pénz kevés. De ez sem igaz általánosságban. A szórakozóhelyek kocsmák városon is, falun is tele vannak. Talán az az igazság, hogy nincs könyvigény a lelkekben. Sokfelé vannak könyvtárak, de nincs olvasó. A könyv mindig a szellemi igény kérdése és csak azután az erszényé. Sokan vannak, akiknek sohasem volt pénzük és mégis hatalmas könyvtárat gyűjtöttek össze s éppen a legszegényebb éveik alatt. Magam is ezek közé tartoztam. A könyvet mindennapi szükségletté kell tenni a nép számára is. Aki erre vállalkozik, a misszió, a küldetés tudatával kell tennie, mert a legnagyobb horderejű munkát végzi: egy nép lelkének kiformálását.

Sorra nézzük a kiadványokat. Elsőnek a *Népi Műsortár* ötlik szemünkbe. Eddig 16 füzet látott napvilágot. Irodalmi értékű kis darabok ezek, amelyek azért mindenütt nehézség nélkül eljátszhatók. Az áruk 3—8 forint. Megtudjuk, hogy elég nagy példányszámban kelnek el, s az árban benne van az előadási jog is. Így valóban olcsó. Ezen felül Móricz Zsigmond Sári bírójának, a Légy jó mindhalálignak s Gárdonyi Annuskájának a kiadását tette lehetővé a szövetkezet azzal, hogy nagy példányszámot vett át belőlük. Ebben az évben még 15 füzet kiadását tervezik.

A szövetkezet elsősorban a falu felé néz s a haladó értelmiséggel együtt szeretné betölteni hivatását. A vásárló közönség a vidékről kerül ki. Papok, tanítók, ifjúsági vezetők, szabadművelési ügyvezetők a legnagyobb könyvfogyasztók. A kiadványok igazán értékesek is. Remek kis könyv például *Jankovich* Ferenc Iránytű a magyar irodalomban című könyve is — 2. kiadásban — és szép kiállításban került ki a könyvnapra *Kovács Imre* Néma forradalomja ismét. *Dr. Kiss Mihály Betevő falat* című könyve a táplálkozásról, a táplálék útjáról tudományos értékű is, anélkül, hogy tudományos nagyképűségbe fulladna. Nem kétséges, hogy nagy szolgálatot tesz vele a néptáplálkozás ügyének, de haszontalanul senki sem veszi kézbe, elkél az ú. n. intelligens embernek is. Nagy könyvsiker volt Szabó Pál Nagy temető-je is. Dózsa koráról szinte az egyetlen élvezhető irodalmi alkotás.

Van aztán két gyönyörű ifjúsági munka. Az egyik *Kormos* István verses mesekönyve: *Az égig érő fa.* Hetven pompás rajz díszíti a ragyogó verseket, amelyek ifjúnak, felnőttnek egyaránt gyönyörűséget szereznek. Kötés, kiállítás, nyomás olyan szép és ízléses, hogy könyvbarátok is megelégedéssel forgathatják.

A másik könyv: *Süss föl nap!* százhatvanhárom szintiszta magyar mesét, balladát, népi verset tartalmazó vaskos kötet. Nyomdai összeállítása és kiállítása ennek is kitűnő s újság benne a sok kottás dal. Nyugodtan házagpótlónak mondhatjuk a könyvet.

Alig tudjuk otthagyni a két kis helyiséget. Elmenőben a szövetkezet jövő terveiről érdeklődünk még.

— Mi is készülünk az 1948-as százéves évfordulóra. Kiadjuk a magyar öntudat történetének korabeli munkáit. Kiss Géza Baranyai tájszótára tudományos munka lesz. Készülünk pár alapvető szociológiai művet is kiadni. Folytatjuk az olcsó regényakciót is, amelynek során eddig *Oláh* Gábor és *Szabó* Pál regényei jelentek meg. *Oláh Gábor százoldalas regényét öt forintért adtuk.* De nem akarjuk elhanyagolni a környező népek irodalmát sem. Kiváló szellemi termékeik szintén helyet kapnak kiadványaink között.

Azzal az érzéssel távozunk, hogy a szövetkezet értékes munkát végez s az ilyen könyvkiadás csakugyan kultúrmunka.

Szalánczi Károly

Budapestre vonatkozó újságcikkek
Szerző: Szalánczi Károly
Cím: Honnan jön a jó könyv
Forrás: Élet és jövő
(Hely) (Idő) 1947 júl 19 (Köt. v. füz.) (Oldal)
Osztályozás
Tárgy 655.42
Hely
Idő 1947
Személy
Helyszám
Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.
Szekesfővárosi házinyomda 1926 — 8891